

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

10 de Incorporalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

in alleg. sua 91. late Anstier. ad quest. Tholof. 313. neque tradi neque possideri possint. l. seruus. §. in corporales. de acquir. rerum domin. in P. Quamobrem & Iurifconsulti, qui omnia complectuntur, addunt mobilibus, & immobilibus expressis, etiam nomina. d. l. a dino Pio. §. 2. de re iud. l. quam Tuberonis. §. in peculio. de pecul. in P. late Alex. de iis con. §. 2. vol. 1. verb. tertio moueor. Panorm. in c. si nulli. de reb. ecclie. non alien. ¶ Sunt etiam & inter immobilia, iura perpetua, vt reditus perpetui, nomina, vt dictum est, feruitia quoque, Specul. in tit. de restit. spol. verb. sed adhuc. & ve digalia, quæ dicuntur guidagia, portoria, pedagia, & similia iura, & ve digalia, vel tributa, Chass. ad consuet. Burg. in tit. de retraiçtis lignagiers. §. 1. vers. èrem quero. Bald. in c. 2. de feud. cogn. & in §. 1. que sint regal. vt & in iis retractus locum habeat: neque possint sine solemnitate ab ecclesiasticis viris, si ecclesie sint, alienari. Linbemu. & Authen. hoc ius porrectum. de sacros. ecclie. lib. 1. c. 10. tit. de non alien. reb. ecclie. in Authen. Quibus & alia prope innumerabilia, quam proxime vtilia adiungi facile a quolibet poterunt.

De Incorporalibus.

CAP. 10.

- 1 Incorporalium finitio & diuisio.
- 2 Spiritualia quæ sibi spiritus acceptiones.
- 3 Vbitraçent de spiritualibus iura.
- 4 Iura esse incorporalia.
- 5 Forme incorporales, item & figura.
- 6 De indiuiduo vel diuiduo.
- 7 Corporalium & incorporalium discrimen in diuisione & vsu contrarium.
- 8 Sacrorum spiritualium & aliorum ratione commercii differentia & de Simonia.
- 9 In spiritualibus minor 25. ann. filiusfamilias, in iudicio esse potest.
- 10 Spiritualia facilius nascuntur, quam destruantur: contra corporalia.

1 Incorporalia Iurifconsulti etiam vt physici intelligunt, quæ tangi videri non possunt, §. 1. de rebus corp. & incorp. l. 1. de rer. diuis. lib. 1. P. tit. 8. vt dictum a nobis est sup. c. 1. Ceterum ea vberiori facilitate explicamus, vt ea huiusmodi sint spiritualia: vel iura, quæ iuris nomine insiguntur: vel formæ, vel figuræ. Spiritualia dicuntur ea, quæ ex fide & animi sola cogitatione & intellectu pendunt, quæ ad Dei cultum pertinent, de quibus Iurifconsulti, Cæsares, & Pontifices agunt plerumque. ¶ Hæc etiam spiritualia dicantur non a vento, qui & spiritus dicitur. Ex eccl. 5. P. sal. 47. & sape alibi, vel ab habitu, vbi etiam spiritus, hæc enim corporalia sunt elementaria, sed ab anima quæ & spiritus, ita apud Iustem. in §. 1. constit. 60. vt defunct. vel funera eorum, & c. diuinus a Deo inspiratus in faciem hominis, factus in animam viuentem. Genes. c. 1. sicut dum D. Iacob ait, Iacob. 2. corpus tuum sine spiritu, mortuum est. Et D. Stephanus, Act. 7. suscipe spiritum meum. Et Hebraei pariter vocantur oachi, sicut & Græci ψυχῶν. Cum tamen apud vtroque & pro flatu, vento, refrigeratione. accipi vtrumque nomen possit, & pro anima, quæ ideo flatu & spiritus, quod per spiritus vitales, per totum corpus exferat vitales facultates. Est etiam in anima alta vis, quæ spiritus etiam dici potest, vt dum dicitur, [quis scit hominum, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis qui in eo est?] 1. Corin. c. 2. Vique mens est superior vis animæ, ita spiritus vis inferior. g. l. ordinaria. in c. 14. 1. ad Corin. in verba illa, Spiritus meus erat. vbi rerum corporalium imagines imprimuntur. Sicq; in Genesi c. 4. dicitur [Spiritus Pharaonis informatus est vt videret imagines: mens autem Iosephi illuminata, vt intelligeret.] Hicq; spiritus pars vitilis animæ, qui tanquam maritus, animalem affectum, velut vxorem regit. Eritque anima, spiritus quo sumus: & hic spiritus, velut animus, spiritus quo regimur, in his in quibus inest sequitur quæstio, impulsusque anime. D. Paulus quoque 1. ad Thess. hæc distinguit, [integer, inquit, spiritus vester, & anima, & corpus.] Saneque etiam quæ corporalem materiam non habent spiritus, veluti Deus spiritus est: & pater spiritus, filiusque Deus spiritus: & tertia diuinitatis designatio spiritus sanctus proprie, vt docet Didymus, libello de spiritu sancto. Item spiritus sunt, sed non eius puritatis qua Deus, Angeli. Psalm. 103. ad Hebr. 1. & alibi. In summa, spiritus carnem & ossa non habent, Luca 24. nec tamen videri per se queunt, nisi in assumpto externo corpore. Et hi comprehensibiles tantum animo sunt, spiritualibus spiritualia comparando, 1. Corin. 2. Hinc cultus diuinus maxime & quæ

circa eum sunt, spiritualia dicuntur, sicuti illa fluxa & caduca, quæ corporali parti accommodantur, profana, temporalia, & secularia, si non sint sacris deferuentia. Virtutes, & dona Dei inter spiritualia sunt, Can. 1. & 2. l. quæst. 1. & ratione connexioni, & quod spiritualia dona conferant, sacramenta spiritualia: hæc tractantur a magistro sententiarum, lib. 4. d. 1. & 2. de iis non vendendis. in canon. iuris. cap. 8. cum in ecclesia. cap. 9. de simon. lib. 5. P. tit. 5. sicuti & quæ religiosis locis adherent, religio la censeatur, Paul. l. quæ religiosis. 43. de rei vend. lib. 6. P. tit. 1. vt ius patronatus annexum spirituali spiritualia. c. de iure patronat. cap. 16. de iure patron. lib. 3. apud Gregorium tit. 3. 8. cap. quanto, de iudic. apud eundem. Huius & iuris censebuntur sacra vasa, vestes, & reliqua cultui diuino destinata, Panorm. in c. consuler. numero 3. de simonia. quæ quantum corporalia sint, tamen in illis, quod spirituale est in corpore est, & animo solo intelligitur: resti exteriora signum aliquod inuisibilium exhibeant. ¶ Et de iis exstant propria in iure vtroque tractationes. Eoque referuntur tituli Codicis Iustiniani in primo libro, De summa trinitate, & fide catholica, tit. 4. de sacrosan. ecclie. tit. 5. & qui sequuntur tit. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. Tractant & de spiritualibus, diuini, & religio summi Pontifices in decretalibus, sexto, & Clementinis, extragantibus, de summa trinitate, de elector. e. p. sculatione prelatorum, de translatione episcopi, de supplicia negligentia prelatorum, de tempor. ordinat. de renuntiatione, de sacra vñctione, de sacramentis non iterandis: & dum agunt de officii ecclesiasticis, de symonia, de iure decimarum, de vñctis, de sepulturis, veto, eucharistia, consecratione, & huiusmodi. Item de aliis spiritualibus non sacris, quoties agunt de consensu, de voluntate, de consilio, pactis, & similibus, de iuris & facti ignorantia, de iniuriis verbalibus, & de reliquis, quæ intellectu solo comprehenduntur. Nam quæ ex spiritu nascuntur, spiritualia sunt. D. Ioan. Euangel. cap. 3. & simile sibi simile gignit propria generatione, vel productione. Estque industria personarum ideo spiritualis, Vpianum l. inter artifices. 3. de solutio. lib. 4. 6. P. tit. 3. Siquidem omnes artes & scientiæ & intellectualia, incorporalia dicuntur a Porphyrio lib. de occasion. ¶ Ex quibus sequitur & iura esse inter incorporalia annumeranda, quia illa solo animo comprehenduntur: quamquam ea, quibus iura adherent, sint corporalia. l. 1. §. quædam, de rerum diuis. lib. 1. P. tit. 8. §. 1. de rebus corp. & incorp. lib. 2. Insuper iuris autem appellatio ad multa pertinet, Paul. in l. pennul. & Mart. l. fin. de iustit. & iur. lib. 1. P. tit. 1. Quamobrem nec in pluribus exemplis oneremus, erit regula generalis: vt id omne, quod in finitione sua habet voculam iuris, sit incorporale. Igitur & hereditas, quia perius definitur, Iulianus in l. hereditas. 63. de reg. iur. lib. 50. P. tit. 17. Cuius in l. nihil aliud. 24. de verborum significat. lib. 50. P. tit. 16. incorporalis erit, dicit l. 1. de rerum diuis. in P. Similiter & seruitutes, quæ iura prædiorum dicuntur, Bart. in l. 1. de seruitutib. l. final. de præscript. longi tempor. C. & seruitutes personarum a iure gentium introducuntur, l. ex hoc iure, de iustit. & iur. lib. 1. P. obligatio, vt iuris vinculum. §. 1. de oblig. lib. 3. Insuper tit. 1. 4. actio, vt ius persequendi, §. 1. de actio. l. fin. de præscript. longi tempor. ius patronatus, ecclesiasticum, & non ecclesiasticum, tit. de iur. pair. ap. pontifices summos & tit. de iur. patronat. in P. lib. 17. tit. 14. possit. 1. 4. & similia huiusmodi: & de iurisd. Et omnium ind. lib. 2. P. tit. 1. & sic de similibus. Quod si de formis agatur, formæ & incorporales esse credi par est sine illæ substantiales, siue accidentales sint. Porro forma substantialis ea est, cuius ratio e quid tale dicitur, vt hominis forma substantialis, illi propria ratio, corporis & animæ immortalis compositio. Clem. 1. de summa trinit. In arboribus, proprium genus propriæ speciei, qua differunt inter se, & ab aliis rebus. Accidentalis qua ad tempus mutatur res, extrinsecus. Nam Forma est transmutatiens effectrix, distinguens rem ab aliis, & permutationem eandem a se ipsa, Vpianus l. Iulianus. 2. §. si quis rem. ad exhib. lib. 10. P. tit. 4. Cuius l. ad eo. 7. §. in iuliam. de acquir. rerum domin. lib. 41. P. tit. 1. Sic figura omnis, quæ videri putatur, cum tamen non videatur, incorporalis est, & spiritualis. Quod enim hoc sit quadrata vel triquetra figuræ vel alterius, ad animi determinationem pertinet: Quia mathematicæ omnes definitiones, contemplatione sue sunt considerandæ in abstracto. Et oportet credere tales esse, prius quam tales esse digbe scamus, vt admonet Aristoteles lib. 1. Metaph. c. 3. vt & Plato in lib. simile tradit, mathematicas formas ab omni actione liberat. D. hinc & Aristoteles lib. 3. Metaph. c. 7. scribit ea, ex quibus figura fit, vt puncta, lineam, & rectitudinem sine eorum esse posse, neque omnia existentia esse corpora, neque inter corpora

De Rebus. de Forma, & eius Regulis:

6 corporales posse adscribi. ¶ Hinc ꝑ pender vilitas non exigua in perdifficili illo tractatu diuidi & indiuidui: Nam incorporalia, vt iura seruitutu promissa, quæve formam habent substantialem vnam, vt homo, pro parte solui reipsa nequeunt, vt indiuidua: Item plura obligatioe simul promissa, cum obligatio iuris sit, pro parte, quod pertinet ad tollendam obligationem, vt ea pro parte censetur iublata, solui nequeunt, vt notat Paulus lib. 27. ad edictum, l. 2. de verborum obligat. lib. 45. P. tit. 1. Vlpianus, l. stipulationes non diuid. 72. de verborum obligat. Mod. l. pro parte, n. de seruit. lib. 8. P. tit. 1. cum similib. ibi notat. & alii. Alioquin enim corrumpi oporteret stipulatione diuisione, vel ex vna duas, vel plures nasci, vt sint tot stipulationes, vel obligationes, quot sint separatae res, se eundem eundem Vlpianum, l. seruo debemus, 29. eodem tit. de verborum obligat. cum similib. ibi notat. Nam pro substantia contractibus est forma præscripta, qua mutata, degenerat negotium in aliam naturam, Martia l. vbi ita donatur, 27. de donat. cau. mort. lib. 39. P. tit. 6. illa existit ex placito indiuisibili. ¶ Erunt que consequenter res indiuisibiles, vel diuisibiles, vel sua naturali forma & substantia, vel solutione, vel promissione, siue obligatione: in quibus optime veritatem esse de iure respondentem oportet. Et cum Bartola, tracl. de alio, obligationem perpendere debemus, vel in modo contrahendi, & tunc in contractu qui facti est, l. confilio, de curat. fur. in P. antequam ad sit vinculum obligationis, addi vel minui potest: in modo autem obligandi, quia certius nihil, l. obligatorem fere, §. placet, de act. in P. aut vt contractam consideramus, & tunc nec addi nec diuidi quequam ab ea etiam potest, non modus, non conditio, l. perfectam, de donat. que sub mod. C. vel consideramus res, que in obligationem venerunt, quæ si sua natura diuidua, & talis poterit esse particulatis præstatio, & rerum ratione diuidua se eundem quid erit obligatio, & solutione partis pro parte interibit, l. si stipulatus sim, 9. §. qui decem, de solut. lib. 46. P. tit. 3. Verum donec ex integro satisfactum sit, ius obligationis integrum: vt pro parte residua, & tota potestas capiendi pignoris & venditionis eius salua sit, Gordian. C. l. 2. de bit. pign. vend. imp. non po. lib. 8. C. tit. 29. ¶ Et quomodo diuidua distra. pig. lib. 8. C. tit. 8. perinde ac si nihil fuisset solutum: sic tamen imputatio postmodum soluti, in integra præstatio. Et secundo loco memora ri te admodum, inter corporalia & incorporalia interesse: quod illa tangi videri sui natura, & diuidi sine in partes similes, siue dissimiles corporales possint, ista, d. l. §. quedam, de ver. diuis. in P. Pau. l. arbor, 19. §. de vestibulo, cum seq. communi diuid. lib. 10. P. tit. 3. Vlpianus in l. §. si qui iotam, §. §. seq. & Iulianus in l. non possumus, 7. §. pars hered. pet. l. 1. §. P. tit. 5. l. per fundum, de seruit. vult. præd. in P. & l. vnus ex sociis, eodem tit. l. §. com. præd. lib. 8. P. nequaquam, quæ tantum animo & complectimur & distinguimus, intentione vel remissione animi formamus vel fingimus. Quomobrem & notabile est, illos qui animum habent vel impediunt, vel deperditum, vel læsum, negotiorum eorum non esse capaces, quæ a mente sana tractari debent, & quæ consensum & voluntatem deliberatam exigunt: veluti merito faciens, pupillis, inhihentur contractus, pouillimum qui consensu perficiuntur, vel quorum consensu verbis exprimitur, §. furiosus, & §. pupillus, de inutil. stipul. Vlpianus l. vbi non voc. 167. de reg. iur. lib. 50. P. tit. 17. inhihentur & a rebus coniunctionis per nuptias facultas, Vlpianus l. pater furiosus, l. 8. de his, qui sunt sui vel alien. iur. lib. 1. P. tit. 6. c. d. l. d. de sponsal. c. neg. furiosus, 2. q. 2. cum similib. & impuberibus in foro dicendi, Vlpianus l. §. in iurum, de post. lib. 3. P. tit. 1. vel iudicandi libertas, Pau. l. cum pretor, 12. de iud. lib. 5. P. tit. 1. ¶ Dehinc ꝑ ad adiciendum, discrimen maximum esse inter spiritualia & temporalia multis de causis, præter illam corpoream declaratam d. fferentiam: sacra namque, de consecratione pontificum sunt, Martia l. in tantum, 6. §. facta, de rerum diuis. lib. 1. P. tit. 8. non possunt præscribi, §. sed aliquando, de vsucap. lib. 2. Inst. tit. 6. neque in stipulationem deduci, l. inter stipulantes, 8. §. sacram. & l. mulctum, 4. de verbor. oblig. lib. 45. P. tit. 1. cum in dominio alicuius non sint, §. sacra. & §. nullius, de rerum diuis. Minus etiam spiritualia, sacramenta, & similia nundinationes recipiant: eo quod, dona Dei æstimari nequeant vili hac materia & precio corporeo, alioquin imminente tentantibus imponere æstimationem pena maledictionis, qua ob eandem causam punitus fuit Simon Magus, Actorum cap. 8. a quo & reliqui qui comparate pretio diuina fatagunt, simones vel simoniaci, gl. in prin. q. 1. & can. qui fundat, 1. q. 1. & crimen ipsum simonia, vt vendentes Giezitæ, a Giezer seruo Helisei, qui ob gratiam a Deo per Heliseam prophetam Naamo concessam in lepro præ cura, ausus est munera poscere suo maximo malo & postero-

rum suorum: lepra ideo alba in perpetuum in vitionem sceleris infectus, 4. Reg. 5. d. studet. 1. q. 1. c. scilicet, pro certo, de simon. Atque in causis spiritualibus maior 14. annorum filius familias, in iudicio suo nomine, sine patris consensu & voluntate esse potest, in aliis non potest, c. si de iudic. lib. 2. sexti decret. tit. l. cum oportet, & l. cum non solum, de bon. qua. lib. ¶ Suntque ꝑ alia differetia: quæ omittuntur. Sed & spiritualia difficiliter destruantur, quam fiant: contra corporalia difficiliter fiant, quam destruantur, c. inter corporalia, de maior. & obed. apud Greg.

De forma, & eius regulis.

CAP. II.

- 1 Formarum diuisio, &c.
Forma substantialis, quod sit perfectior rei, & de animalium forma.
- 2 De forma vel figura extrinseca, & de intrinsecarum additione vel detractioe mutata.
Testamentorum forma immutabilis.
Item contractuum.
Actionis rei vxoria transfusio in ex stipulatu actionem.
- 3 Forma accidentalis quid.
- 4 Formam exprimit, 1. expressio beneficiis, 2. conditio, 3. ordo, 4. continuatio actus.

Sed quia obiter de forma dixisse non sufficit, seorsim ꝑ de illa paucis agamus adhuc, eo quod eius cognitio valde necessaria nobis sit. Considerabimus itaque illam cum in corporalibus, tum in incorporalibus, vel vt substantialem vel tanquam accidentalem. Substantialem dicemus, consummationem & perfectionem cuiusque rei, prout quæ res habet definitam & determinatam rationem vel compositionem certis rebus vel partibus absoluendam, vt me docuit Caius Iurifcon. l. si quis, qui quadringen. 14, 79. §. ad legem Fale. lib. 35. P. tit. 2. Nec dicitur homo, qui in vtero adhuc embryo est, nec partes omnes hominis completas habet. Pau. l. non sunt liberi, 1. 4. de stat. hom. lib. 1. P. tit. 5. Vlpianus in l. Iulianus, 9. §. si quis ad exhib. lib. 10. P. tit. 4. Iustini. l. quod certum, 2. 3. de post. hered. inst. lib. 6. C. tit. 29. Nec inanimato corpore nati est Clemen. 1. de summat. in Clem. cau. si quis obiecerit, 1. quest. 1. can. Moyses, 3. 2. quest. 2. Sic in aliis animalibus, ea formam non habent substantialem, quæ caret vita sentitua: sed aliud nomen accipiunt, carnis, Iulianus in l. si seruus, 14. §. si de condit. fur. lib. 13. P. tit. 1. Pau. l. mortuo boue, 50. de leg. 2. lib. 32. P. tit. 1. solum vel corril, vel cadaveris, vel ut in hominis corpore pariter obseruatur, efflata anima, tit. de cadaver. punito. lib. 48. P. tit. 24. ¶ Huius ꝑ speculationis est figura exterior in rebus corporalibus, cuius alteratio mutat rem a seipsa, vt alia a se ideat: siue illa sit substantialis, siue accidentalis. Verum intrinseca mutata, magis res alteratur: vt si bonitas vini mutetur, & accecat, sic acetum, & desinit esse vinum, Vlpianus in venditionibus, 9. de contrahend. em. lib. 18. P. tit. 1. Nisi mens loquentis, vel vsus improprius loquendi, vtrumque designet eodem nomine: Alias enim vinum non continet acetum, mulsum, hydromel, defrutum, nec similia, Vlpianus l. si quis vinum, 9. de iur. oleoque leg. lib. 36. P. tit. 6. Item forma arte addita, quæ rei dat nomen, si mutetur, remaneat quæuis eadem materia substantia, rem aliam constituit: vt postquam in scypho bibi non potest, non amplius scyphus erit, Vlpianus l. Iulianus, 9. §. si quis, ad exhib. lib. 10. P. tit. 4. Et facti argenti appellatio, in seculum non continebit, Vlpianus l. Quins. Mutius, 29. §. cum aurum, de auro & argento leg. lib. 34. P. tit. 2. Atque vitiones interire dicuntur, cum ex naturali forma decidant solida, & dissoluantur, Mar. in l. Seia, 6. de auro & argento leg. lib. 34. P. tit. 2. Quod & in formis negotiorum sine actionibus obtinere putandum est: vt si a definita qualitate deficiant, nec habeant solemnitate requisitam, inutilia profus sint, vel in aliquam aliam naturam transeant, l. qui per salutem, de iureiuran. in P. Martian. leg. vbi ita donatur, 29. de mort. cau. donat. lib. 39. P. tit. 6. Cell. cum precario, 1. 2. de precar. lib. 43. P. tit. 25. ¶ Exempli causa, vbi in vltima voluntate non inuenitur heredis institutio, quæ potissima causa substantialis testamenti, est, l. de heredibus institu. P. §. ante heredis institutionem, de leg. apud Iustinianum, l. 1. de vulg. in P. ibi nec mentem coniciamus, nec naturam testamenti, sed codicillorum, Diolet. & Maximus. l. non codicillum, 14. C. de test. lib. 6. C. tit. 23. Si tamen reliqua, quæ codicillorum sunt, ad sint. ¶ Eo modo in reliquis præpriis contractuum determinationibus, vel a lege, vel ab homine inductis, quæ violari non possunt, quin ipse contractus vim patiat, vel mutatione,